

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การประเมินประสิทธิผลของโครงการแปรรูปลำไยอบแห้ง
กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

ผู้เขียน นายจตุพร พงษ์ธานี

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาเศรษฐศาสตร์การเมือง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์เศกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.โกสุมภ์ สายจันทร์ กรรมการ

รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ เกี้ยวกิ่งแก้ว กรรมการ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระ เรื่อง “การประเมินประสิทธิผลโครงการลำไยแปรรูปอบแห้ง
กรณีศึกษาอำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน” มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบประสิทธิผลของโครงการ
แปรรูปผลผลิตลำไย ว่าเกษตรกรผู้ผลิตลำไยที่เข้าร่วม มีรายได้มากขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ
หรือไม่ และเพื่อทราบปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นด้วยเป็นการวิจัยประเภทกึ่งทดลอง รูปแบบ Post
test only group design ประชากรเป้าหมาย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ได้แก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติ
หน้าที่ในโครงการแปรรูปลำไยอบแห้ง จำนวน 18 คน กลุ่มที่ 2 ได้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
แปรรูปลำไยอบแห้ง ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำนวน 100 คนเครื่องมือที่ใช้คือ
แบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลใช้แบบโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติและใช้สถิติเชิงพรรณนา
ในการอธิบายข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้

ผลการศึกษา ในกลุ่มที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วน
ใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 30-40 ปี และจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ ในด้านความ
คิดเห็นของเจ้าหน้าที่ ในเรื่องความชัดเจนในวัตถุประสงค์ของโครงการ ส่วนใหญ่เห็นว่ามี
ชัดเจนมาก สำหรับการจัดสถานที่เพื่อรองรับการให้บริการมีความเห็นในระดับปานกลาง แต่มี
ความเห็นว่างประมาณที่ได้รับการสนับสนุนมีจำนวนน้อยกว่าความต้องการ แต่บุคลากรและ
อุปกรณ์ต่างๆ มีใช้งานอย่างเพียงพอ อีกทั้งระเบียบวิธีการปฏิบัติก็ไม่ได้เป็นอุปสรรคมากนัก
สำหรับเรื่องการร่วมมือระหว่างผู้ร่วมงาน การที่หัวหน้าเข้ามาช่วยแก้ไขเมื่อมีปัญหา และการตอบ
แทนการทำงานค่อนข้างมีน้อย สำหรับปัญหาและอุปสรรคในขณะปฏิบัติงานนั้น ส่วนใหญ่ได้แก่

เรื่อง การประสานงาน บุคลากรและงบประมาณ ด้านอุปกรณ์ต่างๆ และเกิดจากปัญหาการไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการตามลำดับ

ส่วนผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2 คือเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการลำไยอบแห้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 49 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา สถานภาพเป็นเจ้าของสวนลำไย อาชีพเกษตรกร มีรายได้เฉลี่ย 50,000 บาทต่อปี เป็นครอบครัวขนาดเล็ก เฉลี่ย 1-3 คน ประกอบอาชีพทำสวนลำไยเป็นหลัก และนอกฤดูกาลทำงานรับจ้างทั่วไป ในการประกอบอาชีพทำสวนลำไย เกษตรกรชาวสวนลำไยปลูกลำไยพันธุ์นิยมในท้องถิ่น อาทิ พันธุ์อีดอ พันธุ์เปี้ยวเขียว พันธุ์อีแห้ว พันธุ์สีชมพู เป็นต้น

ในด้านประสิทธิผลของโครงการ จากผลการศึกษาพบว่า ผลผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการแปรรูปลำไยอบแห้งมีผลผลิตสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ ในขณะเดียวกันเป็นผลทำให้มีรายได้มากขึ้น และจากผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงไม่แตกต่างจากเดิมมากนัก

ในด้านปัญหาหรืออุปสรรคต่อความสำเร็จของโครงการในความคิดเห็นของเกษตรกรพบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าการสนองความต้องการของเกษตรกรและความสามารถในการให้บริการเป็นปัจจัยที่สำคัญ รวมถึงการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง ความเหมาะสมและความชัดเจนของโครงการ การประสานงานและการติดต่อสื่อสารน่าจะเป็นปัจจัยที่สำคัญ การสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงขั้นตอนและแนวทางในการปฏิบัติงาน ในขณะที่ปัญหาด้านงบประมาณมีเพียงเล็กน้อย

ในด้านความพึงพอใจต่อโครงการนั้น ส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อโครงการแปรรูปลำไยอบแห้งดังกล่าว และยังมีบางส่วนที่เป็นส่วนน้อยมีความรู้สึกว่าจะไม่มีการเปลี่ยนแปลง สำหรับปัญหาอุปสรรค ได้แก่ปัญหาพ่อค้าคนกลางที่กดราคารับซื้อ และปัญหาด้านการตลาด ที่มีช่องทางจำหน่ายน้อย

Independent Study Title Effectiveness Evaluation of Dried Longan Processing Program: A Case Study of Amphoe Mueang Lamphun, Changwat Lamphun.

Author Mr. Jatuporn Pongthanee

Degree Master of Arts (Political Economy)

Independent Study Advisory Committee

Associate Professor Seksin Srivatananukulkit Chairperson

Associate Professor Dr. Kosum Saichan Member

Associate Professor Somsak Keawkingkeo Member

ABSTRACT

The purpose of this study was to evaluate the effectiveness of the “Dried Longan Processing Project” and to identify the problems of, and any obstacles to the success of this project. The population was divided into 2 groups; 18 officers and 100 farmers. The instrument of the study was a questionnaire. The data were analysed by descriptive statistics.

It was found that, in the first group, the officers, there were more men than women, and that the respondents ranged from 30 to 40 years of age and held bachelor’s degrees. In the opinion of these respondents, the objectives of the project were clear with a high degree of certainty, the place for servicing the farmers was clear with a medium degree of certainty, while the budget of the project was seen as adequate with a low degree of certainty. The personnel and other resources were sufficient. The procedures of the project were easily implemented and teamwork among the personnel of the project was quite good. Also the director of the project tried to solve problem by himself. The problems and obstacles of the project were mostly personal interactions, personnel, the budget and misunderstandings about the purpose of the project.

It was found that, in the second group, the farmers were men who mostly owned longan orchards. The average age of this group was 49 years. They had small

families of 1 to 3 members. Most of them had a primary school education. Their average annual income was 50,000 Baht. Usually, they worked in their own orchards in the longan season, but out of season, the farmers undertook other works to supplement their income.

With regard to the effectiveness of the project, it was found that the productivity of the farmers was much higher than before they joined the project, they enjoyed a higher family income and their quality of life had slightly increased. Almost all the farmers were satisfied with this project. Only a few said there was no change in their income and usual life.

From the point of view of problems and obstacles, it was found that the response to demand and services were important in implementing the project. Also, support from higher administrators and relevant units, project co-ordination and communication, were also essential in running the project successfully.